

Uwagi do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (druk nr. 1304)

	Podmiot zgłaszający uwagę	Projektowany przepis do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi
Uwagi do projektu ustawy			
1.	Konfederacja Lewiatan	Art. 125 ¹ § 1 i 125 ² § 1-§ 3	Po pierwsze, brak możliwości wnoszenia pism za pośrednictwem portalu informacyjnego przy użyciu interfejsu programistycznego aplikacji (API) utrudni pełnomocnikom uprawdopodobnienie okoliczności ograniczeń technicznych skutkujących niemożnością wniesienia pisma procesowego lub załączników za jego pośrednictwem. Przykładowo, czy niemożność wniesienia pisma o godzinie 20.00 w ostatnim dniu terminu już wystarczy do uprawdopodobnienia, że nie było możliwe wniesienie pisma w terminie czy też pełnomocnik ma podejmować próby wniesienia pisma aż do godziny 23.59, żeby w należyty sposób uprawdopodobnić, że brak było możliwości wniesienia pisma w ustawowym terminie? Jest to kluczowe, zwłaszcza, że katalog pism objętych obowiązkiem wnoszenia przez portal informacyjny dotyczy m.in. środków zaskarżenia. Projekt zupełnie nie rozstrzyga tej kwestii. Po drugie, niezbędnym jest aby w razie nie działania systemu w dniu X, pełnomocnik mógł wnieść pismo w dniu X plus przynajmniej 3 dni od dnia X w wersji pisemnej. Obecnie projektowane przepisy są dezorganizujące dla pracy pełnomocników i oderwane od realiów organizacji tej pracy np.: konieczność wcześniejszego wniesienia pisma ze względu na zaplanowanie czynności w innych prowadzonych sprawach w dniach następnych bądź też urlop. Transferują one w większości ciężar odpowiedzialności za niedziałanie systemu z administratorów systemu na pełnomocników (niepewność, oczekiwanie, dezorganizacja zaplanowanej pracy). Po trzecie, nie jest jasnym (jak wykazano w pierwszym akapicie) nie tylko jak należy rozumieć niedziałanie systemu (ile ma trwać, czy ma być jednorazowe czy wielorazowe), ale także „przywrócenie dostępności tego portalu” – co w przypadku przywrócenia tej dostępności na krótki czas np.: dwie godziny, a następnie powrót braku dostępności? Po czwarte, kwestia uprawdopodobnienia braku możliwości wniesienia pisma lub załącznika za

			pośrednictwem PI jest ocenna i może skutkować negatywnymi konsekwencjami. Rekomendowane jest wypracowanie innej treści przepisu tak, aby strona – w razie braku funkcjonalności PI – nie była narażona na niepewność (lub była narażona na możliwie najmniejszą niepewność) co do interpretacji przesłanek.
2.	Konfederacja Lewiatan	125 ⁴ i 132 § 1 ⁸	Kluczowe z punktu widzenia możliwości technicznych wnoszenia pism i załączników, które w przypadku obszernych dokumentów np. umów cesji wierzytelności, będą uregulowania rozporządzeń w ww. przepisach. Istotne jest, aby wskazane w ww. rozporządzeniach wymagania cyfrowe dla dokumentów składanych w postaci elektronicznej odpowiadały realiom życia codziennego i potencjalnej sporej wielości plików.
3.	Konfederacja Lewiatan	Art. 129 § 2 ¹	Pełnomocnik powinien mieć możliwość wyboru, które z dokumentów w postaci elektronicznej poświadcza a które nie.
4.	Konfederacja Lewiatan	Art. 132 § 1 ⁴	Mając na uwadze fakt, iż pełnomocnicy profesjonalni mają obowiązek korzystania z PI ergo mają dostęp do pism lub innych czynności procesowych wnoszonych przez innych pełnomocników w danej sprawie, stąd nadmiarowy wydaje się dodatkowy obowiązek uzyskania przez wnoszącego dokumentu potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie.
5.	Konfederacja Lewiatan	Art. 385 ⁵ § 1 ¹ Art. 556 ⁴ § 2 Art. 556 ⁵ § 2	Komentowany przepis w zasadniczy sposób narusza równowagę kontaktową stron, dając wyłącznie jednej stronie możliwość wpływu na treść stosunku prawnego poprzez złożenie jednostronnego oświadczenia. Rozwiązania tego typu (jednostronne zmiany relacji prawnej) powinny być traktowane jako absolutny wyjątek od zasady równowagi kontraktowej. Kontrahent jednoosobowego przedsiębiorcy jest w takim wypadku pozbawiony jakiegokolwiek mechanizmu weryfikacyjnego odnośnie prawdziwości twierdzeń jednoosobowego przedsiębiorcy, a także nie posiada mechanizmu umożliwiającego wyjście lub zmianę takiego stosunku prawnego. Ogólny mechanizm uchylecia się od skutków prawnych oświadczenia woli należy w tym wypadku uznać za dalece niewystarczający, gdyż jego jedynym efektem mogłoby być jedynie forma nieważności czy rozwiązania umowy, co jest bardzo daleko idącym skutkiem i w części przypadków niekorzystnym dla obu stron. Podkreślić należy, że zdecydowana większość przedsiębiorców wprowadza odmienne produkty dla segmentu konsumenckiego i przedsiębiorców, biorąc pod uwagę m.in. ryzyko prawne (w tym prawo odstąpienia od umowy „konsumenckiej” w określonych wypadkach) czy wymogi profesjonalistów (inne parametry usług wymagane przez odbiorców profesjonalnych). Projektowana regulacja wymusza w części przypadków zrównanie tych produktów dla klientów będących osobami fizycznymi, gdyż przedsiębiorca – usługodawca musiałby liczyć się z nagłym oświadczeniem kontrahenta co do zmiany charakteru umowy. W praktyce takie rozwiązanie może powodować albo ograniczenie oferty dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (przygotowanie jej wyłącznie jako oferty „konsumenckiej”), albo faktyczne rozszerzenie uprawnień konsumenckich na przedsiębiorców (z uwagi na ryzyko prawne) – wszystkie umowy kierowane do jednoosobowych przedsiębiorców mogą być zmienione na „konsumenckie”.

			Z uwagi na powyższe, należałoby wprowadzić <i>expressis verbis</i> rozwiązanie umożliwiające kontrahentowi takiego jednoosobowego przedsiębiorcy zmianę warunków proponowanej umowy, w przypadku złożenia przez tego ostatniego oświadczenia odnośnie charakteru tej umowy; rozwiązanie takie umożliwiłoby z jednej strony oferowanie przez przedsiębiorców towarów i usług dopasowanych do typu i potrzeb klienta, a z drugiej – ew. dopasowanie warunków umowy do przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. wprowadzenie postanowień dot. odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, które nie były wymagane w tzw. umowach B2B). Powyższe zastrzeżenie zachowywałoby równowagę kontraktową stron, gdyż jednoosobowy przedsiębiorca w dalszym ciągu miałby wpływ na charakter stosunku prawnego, ale jego kontrahent miałby możliwość zaoferowania warunków kontraktowych dopasowanych do relacji B2C lub B2B, zależnie od woli tej osoby fizycznej. Powyższe zastrzeżenie w dalszym ciągu pozwoli na zapewnienie ochrony jednoosobowych przedsiębiorców, zgodnie z uzasadnieniem projektu, gdyż nie zabierze tym osobom prawa do decydowania o charakterze umowy. Alternatywnie – w przypadku braku wprowadzenia wskazanego mechanizmu – rekomendujemy zaniechanie wprowadzenia zmiany.
Uwagi do uzasadnienia projektu ustawy			
1.	Konfederacja Lewiatan		Zgodnie z uzasadnieniem „Rozwiązania przewidziane w tym przepisie [art. 131^{1a} KPC – przypis aut.] ograniczają się jedynie do dokonywania przez sąd, za pośrednictwem portalu, doręczeń podmiotom wymienionym w tym przepisie, a zatem do komunikacji jednostronnej. Obecnie możliwości techniczne PI pozwalają na dwustronną komunikację elektroniczną z sądem. Warto zatem z nich skorzystać i wprowadzić odpowiednie rozwiązania prawne”. W kontekście wprowadzanych zmian powstaje pytanie o relację tych zmian do nieodległego obowiązku korzystania z Krajowego Systemu e-Doręczeń.
2.	Konfederacja Lewiatan		Zgodnie z uzasadnieniem celem regulacji jest wykorzystanie w pełni możliwości technicznych portalu informacyjnego. Nigdzie jednak nie ma mowy o możliwości potraktowania subkont na portalu informacyjnym analogicznie jak ma to miejsce w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, gdzie właściciele subkonta powiązanego z kontem głównym mogą przygotować projekt pisma a następnie udostępnić je do podpisu właścicielowi konta głównego.